

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-125/22-E

Název	Základní umělecká škola Bohuslava Martinů Polička
Sídlo	Čsl. armády 347, Horní Předměstí, 572 01 Polička
E-mail	zus@zusbmpolicka.cz
IČ	67 440 479
Identifikátor	600 100 952
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	MgA. Gabriela Vraspírová Vorbová
Zřizovatel	město Polička
Místo inspekční činnosti	Čsl. armády 347, Polička Švermova 401, Polička
Termín inspekční činnosti	16. až 18. 5. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání.

Charakteristika

Základní umělecká škola Bohuslava Martinů Polička (dále „škola“) poskytuje základy uměleckého vzdělání ve čtyřech oborech. Nejpočetněji je zastoupen hudební obor,

přibližně 53 procent z celkového počtu 474 žáků, s 25 procenty následuje výtvarný, 16 procenty taneční a šesti procenty literárně-dramatický obor.

Žáci jsou vzděláváni v přípravném studiu I. stupně a základním studiu I. a II. stupně podle školního vzdělávacího programu s motivačním názvem „Hravým vzděláváním k radosti z umění“. Škola rovněž umožňuje vzdělávání dospělým. Výuka hudebního a výtvarného oboru probíhá v hlavní budově školy v Poličce, Čsl. armády 347, zbývající výuka v ulici Švermova 401, v budově základní školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Výuku žáků zajišťuje pedagogický sbor, jehož složení a profilační zaměření jednotlivých učitelů jsou dobrým předpokladem efektivního naplňování školního vzdělávacího programu. Organizačně se daří zabezpečit vzdělávací proces i z hlediska zvýšených nároků, které klade velký počet učitelů pracujících na zkrácený úvazek (pouze necelá čtvrtina má celý). Zřejmá je rovněž snaha ředitelky neustále podněcovat pracovní klima založeném na otevřené komunikaci a aktivní týmové spolupráci.

Řízení školy s delegováním dílčích kompetencí na zástupce ředitelky je pro provoz školy účinné. Přínosem pro činnost školy jsou rovněž jednání pedagogické rady, měsíční provozní porady i pracovní porady ředitelky se zástupcem, vedoucími oborů a nástrojových oddělení. Obdobné je to s ročními osobními pohovory se všemi učiteli a přijímání opatření na základě poznatků z dílčích hodnocení. Posun v přístupu k hodnocení žáků ve výuce, změna místa poskytovaného vzdělávání literárně-dramatického oboru a další uplatňované postupy vedení školy svědčí o úsilí nejen udržet, ale i prohloubit kvalitu poskytovaného vzdělávání, podmínek a činností s ním spojených. Podle vývoje školy jsou aktualizovány údaje ve školním vzdělávacím programu, přesto v něm byly zaznamenány dílčí nejasnosti, které však vlastní výuku negativně neovlivňují.

Vedení školy podporuje různými formami další vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří toho v různé intenzitě využívají a nabyté poznatky uplatňují ve výuce. Patrné je zaměření především na růst odborné specializace. Zřejmé je též zvýšení úrovně dovedností v oblasti informačních technologií, které se promítly v realizaci distanční formy vzdělávání a využívání elektronického informačního systému všemi pedagogy. Do výuky se začínají promítat poznatky z oblasti formativního a kombinovaného hodnocení žáků, které učitelům poskytl lektor přímo ve škole. Nepříliš jsou učitelé zařazovány okruhy, jako například vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, obecná didaktika či psychologie. Snížená míra využívání nových poznatků z uvedených disciplín leckdy ztěžuje jak samotnou pedagogickou práci ve vzdělávacím procesu, tak i profesionální kvalitu komunikace se zákonnými zástupci žáků s potřebou zvýšeného individuálního přístupu. V pozadí zájmu učitelů zůstávají také vzájemné hospitace výukových lekcí, tedy jedné z příležitostí k získávání a předávání zkušeností a poskytování kolegiální zpětné vazby. Tu získávají od vedení školy, i když v některých případech její přínos snižuje spíše obecné pojetí závěrů.

Významnou součástí celkového koncepčního záměru školy je zajištění kvalitního materiálně-technického zázemí k realizaci základního uměleckého vzdělávání. Tento okruh potřeb řeší ředitelka rovněž ve spolupráci se zřizovatelem, což se promítlo v rozsáhlé rekonstrukci budovy, která přispěla k významnému zkvalitnění podmínek vzdělávání žáků. Prostorové podmínky umožňují naplňovat nastavený obsah vzdělávání ve všech oborech, i když menší učebny výtvarného oboru s ohledem na kolektivní formu výuky si vyžadují větší nároky na zvládnání úkolů. Tuto skutečnost řeší učitelé efektivním využíváním mobility pracovních stolů, malířských stojanů či dalších pracovních pomůcek. Vnitřní vybavení tzv.

koncertního sálku a dalších učeben, včetně hudebních nástrojů, je plně funkční, průběžně udržované a podle finančních možností školy doplňované a účinně modernizované. Efektivitu vzdělávacího procesu účinně rovněž posiluje spolupráce s různými partnery (mj. Centrum Bohuslava Martinů v Poličce, místní školy, domov důchodců a divadelní klub, zřizovatel a mnohé další organizace ve městě).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Zhlédnuté výukové lekce podněcovaly rozvoj osobnosti žáka. Převážně efektivně byly uplatňovány výchovné a vzdělávací strategie nastavené ve školním vzdělávacím programu. Učitelé vytvářeli dostatečně velký časový prostor k seznámení žáků s plánovaným cílem hodiny, jehož splnění v závěru hodiny zpravidla společně vyhodnocovali. Většina učitelů dbala na to, aby hodnotící názor na prezentaci svého výkonu formulovali i žáci nejnižších ročníků I. stupně a v mnoha případech rovněž žáci přípravného studia. Součástí výuky byla rovněž hodnocení dílčích úseků vzdělávací lekce, jež měla motivační charakter, a používané výroky vedly k posilování žákovy sebevědomí. V kolektivní výuce převažovalo vzájemné a vrstevnické hodnocení.

Výuka hudebního oboru byla členěna podle studijních zaměření a struktury daného předmětu. Všechny individuálně vyučované předměty měly ustálenou posloupnost. Po vhodné motivaci žáka k připraveným činnostem následovalo ověření kvality jeho domácí přípravy. Na tuto část povětšinou navazovala hra stupnic, akordů, instruktivní literatury, technických cvičení a přednesového repertoáru. Technická i výrazová náročnost se postupně zvyšovala a mnohdy žáka směřovala ke kreativě osobnostního projevu. Jednotlivé celky byly účinně propojovány relaxačními aktivitami, při kterých si učitel nenásilně ověřoval míru upevnění zažitých teoreticko-manuálních dovedností žáka a jeho schopnosti slovního obhájení interpretačního projevu. Příznivě působila i učitelovo vzorové předvedení probírané učební látky. Náležitá pozornost byla věnována rovněž upevňování fyzické zdatnosti a návyků spojených s využíváním potřebného svalstva při hře na nástroj či při zpěvu. V několika případech byla prostřednictvím cíleně vytvořené atmosféry napětí posilována psychická zdatnost žáka, která je nutná pro optimální duševní nastavení před veřejným vystoupením.

Zdařile probíhala také výuka kolektivně realizovaných předmětů. Mnohými učiteli je tato oblast vnímána jako jeden z velmi účinných nástrojů rozvoje celkové hudebnosti a umělecké vnímavosti žáka. Ve výuce hudební nauky se žáci seznamovali nejen s nezbytnou hudební teorií, ale i s folklorními prvky lidové hudební tvořivosti. Mimořádně efektivní se jevila používaná metodika výuky intonace a rytmu, která vychází z nápěvkové metody a je podmíněna znalostí lidových nebo národních písní. Zvolené pedagogické postupy udržovaly zpravidla zájem žáků po celou dobu výuky. Rozvoj umělecké gramotnosti a upevňování osobnostně sociálních kompetencí žáků jsou účinně podporovány kolektivní výukou hry na hudební nástroje či sborového zpěvu.

Žáci výtvarného oboru jsou vedeni k uměleckému vnímání a ztvárnění okolního světa, k rozvoji fantazie, vytváření vlastního výtvarného názoru. Zároveň se prakticky seznamují s různými výtvarnými technikami a jejich možnými kombinacemi. Výuka probíhala v tvůrčí atmosféře za klidného a podnětného přístupu učitele k žákům, kteří zaujatě a soustředěně ztvárňovali výtvarný úkol. Průběžně se jim dostávala kromě povzbudivého hodnocení i kvalitní zpětná vazba a podpora k úspěšnému zvládnutí daného cíle. Zaznamenáno bylo ověřování a upevňování toho, co se žáci učili již v předešlých výukových lekcích. Zvolené pedagogické přístupy nenuceným způsobem podporovaly rovněž žádoucí volní vlastnosti

žáků. Příznivé vzájemné vztahy se promítaly do přirozené vzájemné pomoci, spolupráce a závěrečného hodnocení nad výstavkou finálních výtvarných prací všech žáků. Ti při tom byli rovněž podněcováni k vnímání rozdílů, vyjádření svého názoru i přijímání názorů vrstevníků a učitele.

Sledovaná výuka tanečního oboru nejen upevňovala a rozvíjela pohybové a taneční dovednosti a návyky žáků, ale také jejich hudební, rytmické a estetické citění. Patrné tak bylo zlepšování kultivovaného projevu i fyzické zdatnosti. Zvolené tempo výuky probíhalo v souladu s náročností učiva, nedocházelo k přetěžování žáků, efektivně se střídaly dynamické a relaxační taneční části. Opomenuto nebylo důkladné rozvičení a závěrečné protažení svalů. Žáci byli velmi dobře slovně vedeni, často funkčně s uplatněním klasické taneční terminologie. Učitelkou poskytovaná konkrétní a srozumitelná zpětná vazba vedla vždy ke zlepšení následujícího provedení procvičovaného prvku nebo části tance. Taktéž působilo časté instruktážní předvedení požadovaných úkonů učitelkou i zaznamenání přirozená sebereflexe žáků. Vzájemné hodnocení využito nebylo. Výuka probíhala za doprovodu reprodukované hudby, která byla po stránce rytmické i výrazové vhodně volena a umocňovala prožitek z prováděných tanečních kreačí. Přesto by využití živé korepetice ve výuce v nižších ročnících mohlo podpořit práci učitelky ve smyslu optimálního postupného vedení žáků v závislosti na stupni rytmicko-pohybového zvládnutí daných prvků.

Ve zhlédnuté výuce literárně-dramatického oboru uplatněné metodické postupy odpovídaly vyspělosti žáků, jejich dovednostem a především míře úrovně myšlenkové představivosti. Pozitivním rysem výuky byl odpovídající důraz kladený na rozvoj komunikačních a řečových dovedností. Zvolené výrazové prostředky a metody k docílení potřebného scénického projevu souhlasily s obsahovým i tematicky zaměřeným cílem hodiny. Prováděné úkony, i při práci s loutkou, byly postaveny tak, že každý žák měl dostatečně velký prostor pro prezentaci výrazových prostředků. Žáci se po celou dobu do dílčích aktivit zaujatě a tvořivě zapojovali. Příznivý dopad na jejich výkon měla i učitelkou poskytovaná zpětná vazba o vlastním počínání, často doplněná zdůvodněním významu správného provádění zadaných aktivit pro realizaci budoucího dramatického celku. Patrné bylo vedení žáků k odpovědnosti za kolektivní dílo. Zařazené sebehodnocení přirozeně podněcovalo přemýšlení o podaném výkonu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Z projevů žáků bylo zřejmé postupné upevňování vědomostí, dovedností a postojů důležitých pro rozvoj po stránce umělecké, též pro jejich budoucí uplatnění v praktickém i profesním životě, a to i přes překonání období spojeného s nutností distančního vzdělávání. V této souvislosti škola rovněž posílila rozvoj žáků využitím výzvy Ministerstva školství, tělovýchovy a mládeže k realizaci letních kempů v srpnu 2021, kde byl pro žáky připraven program v oboru hudebním, tanečním a výtvarným.

Vedení školy i všichni učitelé sledují osobnostní rozvoj každého žáka. Na základě získaných informací posuzují umělecký vývoj a formulují dílčí vyhodnocení pracovních výsledků včetně klasifikace prvního a druhého pololetí, která je doplněná slovním hodnocením, což mnozí rodiče příznivě přijali. V případě negativních projevů žáka, jako například pokles zájmu o studijní zaměření nebo zhoršení prospěchu, jsou zpravidla přijímána účinná opatření, která operativně reagují na jednotlivá zjištění. Hodnocení žáků je realizováno podle pravidel nastavených v interních dokumentech školy, zejména ve školním vzdělávacím programu a školním řádu. Sledováno je rovněž počínání žáků při soutěžích a talentových

zkouškách v rámci přijímacího řízení na střední a vysoké školy. V této oblasti jsou zaznamenávány velmi dobré výsledky.

Škola plánovitě vytváří příležitosti k zapojení žáků do mnoha veřejných vystoupení, výstav, soutěží a přehlídek. Vhodně se dokázala přizpůsobit i situaci v době distanční výuky, kdy možnosti veřejného působení školy byly omezené. Promyšlená forma prezentování vzdělávacích výsledků žáků všech oborů posiluje růst jejich zdravého sebevědomí a ctížádosti. Rovněž se stává silným motivačním prvkem, který nenásilně ovlivňuje nejen vztah ke studiu příslušného studijního zaměření, ale i celkový umělecký rozvoj. Škola zůstává otevřená i svým bývalým absolventům, se kterými spolupracuje při různých školních i městských kulturních aktivitách. Svým působením si vybudovala ve městě i v okolí významné kulturně-spoločenské postavení.

Závěry

Vývoj školy

- Kvalitativní posun materiálně-technického zázemí pro umělecké vzdělávání žáků,
- zlepšení prostředí pro výuku literárně-dramatického oboru změnou místa poskytovaného místa vzdělávání,
- dílčí posun v oblasti řízení pedagogického procesu, který se promítl do oblasti hodnocení žáků.

Silné stránky

- Postupné využívání prvků formativního hodnocení ve výuce, které se podílí na zvyšování efektivity vzdělávání,
- promyšlená koncepce zkvalitňování podmínek v oblasti materiálně-technického zázemí školy,
- rozvoj osobnostně-sociálních a kulturních kompetencí žáků prostřednictvím zapojování školy do společenských aktivit města, které rovněž zvyšuje kulturní povědomí veřejnosti a posiluje dobré jméno školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nižší míra účinnosti zpětné vazby z hospitační činnosti vedení školy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zkvalitnit obsah školního vzdělávacího programu,
- zařadit pro podporu výuky v tanečním oboru korepetice s klavírem,
- zvýšit efektivitu hospitační činnosti vyvozením závěrů a konkrétních doporučení pro zkvalitnění pedagogického procesu všech učitelů,
- zkvalitňovat nadále dovednosti v používání formativního hodnocení žáků, systematicky je využívat ve vlastním vzdělávacím procesu,
- zařadit do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků oblast vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- motivovat učitele k vzájemným hospitacím pro sdílení poznatků moderní pedagogiky i poskytování vzájemné zpětné vazby.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 21. 3. 2022
2. Školní matrika žáků - školní rok 2021/2022 (výběr z dokumentace)
3. Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání s motivačním názvem „Hravým vzděláváním k radosti z umění“ s platností od 1. 9. 2021
4. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
5. Třídní knihy pro kolektivní výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
6. Rozvrhy hodin všech pedagogů – školní rok 2021/2022
7. Školní řád s účinností od 1. 9. 2014 včetně dodatků č. 1 až 4
8. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní roky 2020/2021 a 2021/2022
9. Pán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2021/2022
10. Roční plán práce – školní rok 2021/2022
11. Výroční zpráva za školní rok 2020/2021
12. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků školy (výběr)
13. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-66/16-E, ze dne 3. 3. 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Eva Nováková v. r.

PhDr. Richard Šafařík,
odborník na umělecké vzdělávání

Richard Šafařík v. r.

V Pardubicích 9. 6. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

MgA. Gabriela Vraspírová Vorbová,
ředitelka školy

Gabriela Vraspírová Vorbová v. r.

V Poličce 15. 6. 2022